

บทที่ 5

สรุปการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง ผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ที่มีต่อความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ มีวัตถุประสงค์ วิธีดำเนินการวิจัย สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ ดังนี้ต่อไป

1. สรุปการวิจัย

1.1 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.1.1 เพื่อพัฒนากิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์

1.1.2 เพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์

1.2 วิธีดำเนินการวิจัย

1.2.1 ประชากร คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล 2 ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

1.2.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ เด็กปฐมวัยที่มีอายุ 3 - 4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล 2 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2553 ในศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนมหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 26 คน ได้มาโดยการสุ่มแบบกลุ่ม

1.2.3 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) คู่มือการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ จัดในระยะเวลา 8 สัปดาห์ สัปดาห์ละ 5 วัน วันละ 1 ครั้ง ครั้งละ 20 นาที

2) แบบวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย จำนวน 3 ชุด คือ ด้านการจำแนกความเหมือนความแตกต่างของวัตถุ ด้านความสัมพันธ์ของตำแหน่งวัตถุและทิศทางของวัตถุ และด้านการต่อเข้าแยกออกของวัตถุ ที่มีลักษณะเป็นแบบปฏิบัติจริง จำนวน 20 ข้อ

1.2.4 การดำเนินการทดลอง

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูล ตามขั้นตอนดังนี้

- 1) ผู้วิจัยวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ก่อนการทดลอง โดยดำเนินการตามคู่มือการวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ทำการวัดเป็นรายบุคคล คนละประมาณ 30 นาที โดยแบ่งเวลาการวัดออกเป็น 3 ช่วง ได้แก่ ช่วงที่ 1 ใช้เวลา 10 นาที ช่วงที่ 2 ใช้เวลา 10 นาที และช่วงที่ 3 ใช้เวลา 10 นาที เพื่อให้เหมาะสมกับช่วงความสนใจของเด็กใช้เวลาดำเนินการวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ 1 สัปดาห์
- 2) ผู้วิจัยดำเนินการจัดกิจกรรมตามคู่มือการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น วันละ 1 กิจกรรม กิจกรรมละ 20 นาที ใช้เวลาดำเนินการทดลอง 8 สัปดาห์
- 3) ผู้วิจัยวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์หลังการทดลอง โดยดำเนินการตามคู่มือการวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเหมือนกับการวัดก่อนการทดลอง
- 4) ตรวจสอบให้คะแนนการวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย
- 5) นำคะแนนดิบที่ได้จากการวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลองมาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการทางสถิติ

1.2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลการวัดผลความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัย โดยการเปรียบเทียบการวัดผลความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยใช้สถิติทดสอบค่าที (t-test dependent)

1.3 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1.3.1 การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 8 เพลง 40 แผนกิจกรรม มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด เพราะมีค่าเฉลี่ยอยู่ในช่วงระดับคะแนนเฉลี่ยที่ 4.51 - 5.00

1.3.2 เด็กปฐมวัยชั้นเตรียมอนุบาล 2 ของศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน คณะครุศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นเวลา 8 สัปดาห์ มีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ทุกด้านสูงกว่าก่อนการได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน

2. อภิปรายผล

การวิจัยครั้งนี้มีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อพัฒนากิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ และเพื่อเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ พบว่า

2.1 การพัฒนากิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ จำนวน 8 เพลง 40 แผนกิจกรรม มีคุณภาพอยู่ในระดับเหมาะสมมากที่สุด และผลจากการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านกับกลุ่มทดลอง พบว่า เด็กปฐมวัยอายุระหว่าง 3 - 4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล 2 ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 26 คน มีความสนใจในการเข้าร่วมกิจกรรม และสนุกสนานไปกับเสียงเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ที่ผู้วิจัยจัดทำขึ้น มีปฏิริยาโต้ตอบกับเสียงดนตรี เช่น มีการตบมือ โยกตัว โบกมือ กระโดดเข้ากับจังหวะและทำนองเพลง โดยอภิปรายเป็นรายด้านได้ดังนี้

2.1.1 การเคลื่อนไหวอิสระ เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ ได้เคลื่อนไหววัยละส่วนต่าง ๆ ในร่างกายให้เคลื่อนไหวไปตามจังหวะเพลงที่ครูเปิด เด็กมีความสนุกสนาน เพลิดเพลิน และมีความสนใจในการฟังเพลงพร้อมกับคิดท่าทางอย่างอิสระตามจินตนาการของตนเอง ซึ่งมีทั้งการเคลื่อนไหวอยู่กับที่ เช่น การโบกมือ การโยกศีรษะ และการส่ายเอว เป็นต้น และการเคลื่อนไหวเคลื่อนที่ เช่น การเดิน การวิ่ง และการกลาน เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับรังสฤษฎ์ บุญชะลอ (2545: 50-55) ที่ได้แบ่งลักษณะของกิจกรรมการเคลื่อนไหวเบื้องต้นเป็น 2 ลักษณะ คือ การเคลื่อนไหวอยู่กับที่ (Non-locomotor movement) เช่น ตบมือ ก้มเงย ผงกศีรษะ ลั่นศีรษะ ลั่นแขน ดัน บิดตัว ยกเท้า นั่งลง ลูกขึ้น กระเทียมเท้า เขี่ยคเท้า เขี่ยคแขน และการเคลื่อนไหวแบบเคลื่อนที่ (Locomotor movement) เช่น การเดิน การวิ่ง การกระโดด การกระโจน การกระโดดเขย่ง การก้าวซิด การวิ่งสลับเท้า การลื่นไถล การควมม้า และการก้าวซิดก้าว

2.1.2 การเคลื่อนไหวตามแบบ ครูได้ทำท่าทางประกอบเพลงที่บ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ แล้วให้เด็กเคลื่อนไหวตามครู ในช่วงแรก ๆ เด็ก ๆ ยังทำตามท่าทางตามครูไม่ได้แต่พอครูทำท่าทาง ให้เด็กดูบ่อย ๆ แล้วให้เด็กลองทำตามท่าทางตามหลาย ๆ ครั้งเด็กก็เริ่มที่จะเคลื่อนไหวตามแบบครูได้ เมื่อเด็ก ๆ เคลื่อนไหวตามแบบครูได้ทุกคนก็มีความสนุกสนานในการที่จะทำตามท่าทางที่ได้จากครู ซึ่งสอดคล้องกับแบล็กเลย์ และคณะ (Blakley and Others 1989: 45) ที่กล่าวว่า เด็กจะเคลื่อนไหวได้ดีถ้าได้มีโอกาสเคลื่อนไหวบ่อย ๆ และถ้าเด็กได้รู้ความสามารถของร่างกาย

ของเขาในการเคลื่อนไหว รวมทั้งสามารถที่จะใช้ร่างกายเคลื่อนไหวเพื่อถ่ายทอดความรู้สึกนึกคิดให้ผู้อื่นทราบได้ แล้วเขาก็สามารถจะเคลื่อนไหวได้ดีขึ้น และเขาก็จะชอบการเคลื่อนไหวด้วย

2.1.3 การเคลื่อนไหวประกอบอุปกรณ์ ในการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์เด็กปฐมวัยได้สัมผัส และนำกับอุปกรณ์มาประกอบการเคลื่อนไหว ซึ่งอุปกรณ์ที่ครูเตรียมมาให้นั้นจะมีรูปร่าง และลักษณะที่หลากหลายที่สามารถทำให้เด็กเกิดการเรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 ทั้งการมอง การฟัง การดมกลิ่น การชิมรส การสัมผัส ซึ่งสอดคล้องกับที่เปียเจท์ (Piaget 1952; อ้างถึงใน เขาวพา เดชะคุปต์ 2542: 38) ได้กล่าวว่า การให้เด็กได้สัมผัสวัตถุต่าง ๆ จะส่งเสริมให้เด็กเกิดการเรียนรู้ได้ โดยเฉพาะในเด็กปฐมวัยซึ่งอาศัยการรับรู้เป็นสื่อในการกระตุ้นทางความคิดของเด็กจำเป็นต้องให้เด็กได้มีโอกาสเคลื่อนไหว และสัมผัสสิ่งต่าง ๆ โดยให้เด็กได้สัมผัสกับวัตถุต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัว ซึ่งจะช่วยให้เด็กเรียนรู้ในสิ่งใหม่ ๆ

2.1.4 การเคลื่อนไหวแบบผู้นำผู้ตาม คือ การเคลื่อนไหวท่าทางตามความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม ในกิจกรรมนี้เด็กปฐมวัยมีความสนใจมาก ขณะเข้าร่วมกิจกรรมทุกคนต้องการออกมาเป็นผู้นำในการแสดงท่าทางประกอบเพลง เมื่อเพื่อนออกมาเป็นผู้นำในการเคลื่อนไหวเด็ก ๆ ก็จะทำท่าทางตาม การเคลื่อนไหวแบบผู้นำผู้ตามนั้น นอกจากจะทำให้เด็กสนุกสนานกับการทำกิจกรรมแล้วยังเป็นการพัฒนาความคิดและจินตนาการของเด็กในด้านมิติสัมพันธ์ด้วย เพราะท่าทางที่เด็กเคลื่อนไหวนั้นเป็นการเคลื่อนไหวที่หลากหลายทิศทาง และมีการใช้พื้นที่ เช่น การเดินหน้า การถอยหลัง การกระโดดขึ้น เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา (2547: 60) โดยได้กล่าวถึงลักษณะของการเคลื่อนไหวการฝึกท่าทางเป็นผู้นำ ผู้ตาม ได้แก่ การเคลื่อนไหวหรือท่าทางจากความคิดสร้างสรรค์ของเด็กเอง แล้วให้เพื่อนปฏิบัติตามกิจกรรม

2.1.5 การฟังเพลงและถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นงานศิลปะ พบว่าเมื่อเด็กได้เคลื่อนไหวประกอบเพลงในแต่ละสัปดาห์ครบ 4 วัน วันที่ 5 เด็กจะสามารถถ่ายทอดจินตนาการการเคลื่อนไหวประกอบเพลงออกมาเป็นงานศิลปะ เช่น วาดภาพ ปั้นแป้งโดว์ นึกปะพิมพ์ภาพ ซึ่งการถ่ายทอดจินตนาการออกมาเป็นงานศิลปะเป็นกิจกรรมที่เด็ก ๆ ให้ความสนใจ และมีความตั้งใจในการทำงานเพื่อที่จะถ่ายทอดประสบการณ์ของตนเอง สอดคล้องกับแนวคิดของแชปแมน (Chapman 2544: 107) ที่กล่าวว่า ความสามารถในการรับรู้ภาพที่มองเห็นในโลกได้อย่างถูกต้อง และสามารถนำประสบการณ์จากการเห็นนั้นมาสร้างชิ้นใหม่ เป็นความสามารถที่เกี่ยวกับการเห็นรูปร่าง สี รูปทรง ลัคนฐาน และลักษณะพื้นผิวด้วย “มุมมองของจิต ” และถ่ายทอดออกมาเป็นงานศิลปะที่เห็นได้เป็นรูปธรรมของภาพต่าง ๆ แม้ว่าภาพนั้นจะมีการ

เปลี่ยนแปลงไปอยู่ในรูปแบบใหม่แล้วก็ตาม นอกจากนี้ก็ยังสอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546:38) ที่กล่าวว่า มิติสัมพันธ์ การอธิบายในเรื่องตำแหน่งของสิ่งต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กัน การอธิบายในเรื่องทิศทาง การเคลื่อนที่ของคนและสิ่งของต่าง ๆ และการสื่อความหมายของมิติสัมพันธ์ด้วยภาพวาด ภาพถ่าย และรูปภาพ

2.2 การเปรียบเทียบความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ก่อนและหลังการทดลองทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์

จากการวัดความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ก่อนและหลังการทดลองของเด็กปฐมวัย อายุระหว่าง 3-4 ปี ที่ศึกษาอยู่ในระดับชั้นเตรียมอนุบาล 2 ศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียน มหาวิทยาลัยราชภัฏเพชรบูรณ์ จำนวน 26 คน พบว่าเด็กปฐมวัยกลุ่มดังกล่าวมีความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ทุกด้านหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองทำกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยผู้วิจัยได้แยกอภิปรายเป็นรายด้าน ดังนี้

2.2.1 ด้านการจำแนกความเหมือนความแตกต่างของวัตถุ ทั้งนี้เพราะในกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้ผ่านประสบการณ์ตรง จากรูปแบบกิจกรรมที่พัฒนาขึ้น ซึ่งเด็กจะได้เรียนรู้ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 คือ การมอง การดม กลิ่น การชิมรส การฟัง และการสัมผัส โดยเด็กทุกคนได้มองเห็นของเล่น บัตรภาพ จับสัมผัส ธิบิ้นผ้า ธงสี ชิมรสขนมไทย ฟังเสียงเครื่องดนตรี และดมกลิ่นดอกไม้ ซึ่งสอดคล้องกับพรพิไล เลิศวิชา (2550: 81) กล่าวว่า การที่จะสอนความรู้เรื่องมิติ ระยะ ทิศทาง เวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในด้านมิติสัมพันธ์ โดยการบอกจดย่างเดียวเด็กไม่สามารถเข้าใจ และปฏิบัติได้ เพราะการรับรู้เหล่านี้ต้องมาจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง เด็กจึงจะพัฒนาความคิดนามธรรมขึ้นมาในขณะที่เรียนได้

2.2.2 ด้านความสัมพันธ์ของตำแหน่งวัตถุและทิศทางของวัตถุ เป็นเพราะในขณะที่เด็กเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์นั้นเด็กได้เคลื่อนไหวไปในทิศทางต่าง ๆ เช่น ด้านซ้าย ด้านขวา ด้านหน้า ด้านหลัง ตำแหน่งต่าง ๆ เช่น ด้านบน ด้านล่าง ด้านข้าง และพื้นที่ทั้งที่เป็นข้างนอก ข้างในของห้องเรียน พื้นที่ที่เป็นรูปทรงเรขาคณิต ซึ่งทำให้เด็กได้เกิดการเรียนรู้เกี่ยวกับความสัมพันธ์ของตำแหน่งวัตถุและทิศทางของวัตถุ สอดคล้องกับพัชรี ผลโยธิน (2533: 69) ได้กล่าวว่า เด็กเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ที่อยู่แวดล้อมด้วยประสบการณ์ของตนเอง ครูจึงต้องคอยเปิดโอกาสให้เด็กได้ใช้การเคลื่อนไหวร่างกายให้เกิดประโยชน์ รวมทั้งการเสริมสร้างความคิดสร้างสรรค์อย่างมีจินตนาการจากการเคลื่อนไหว นอกจากนี้กระบวนการเรียนรู้ในการเคลื่อนไหว ยังจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับมิติ ระยะ ทิศทาง เวลา ความเร็ว แรง ที่ว่าง พื้นที่ ฯลฯ ซึ่งการรับรู้นี้เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ตนเอง ทำให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง และเป็นพื้นฐานความสามารถด้านมิติสัมพันธ์

2.2.3 ด้านการต่อเข้า การแยกออกจากกันของวัตถุ ซึ่งเป็นผลมาจากการที่เด็กได้ลงมือทำกิจกรรมด้วยตนเองในกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ โดยการนำบัตรภาพ แผ่นโฟมรูปทรงเรขาคณิตที่ตัดแยกชิ้นส่วนมาต่อเข้าด้วยกัน และการนำเอาของเล่น บัตรภาพ ริบบิ้นผ้า ธงสี ซึ่งเป็นอุปกรณ์ประกอบการเคลื่อนไหวมาต่อเป็นรูปทรงเรขาคณิต รูปสัตว์ สอดคล้องกับอนาสตาซี (Anastasi 1988: 384) กล่าวถึง ความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ ประกอบด้วยองค์ประกอบ ๒ องค์ประกอบที่แตกต่างกัน คือ การรับรู้มิติสัมพันธ์หรือความสัมพันธ์ของรูปทรงเรขาคณิต และการมองเห็นเมื่อมีการเปลี่ยนแปลงตำแหน่งหรือเปลี่ยนไปและนอกจากนี้ก็ยังสอดคล้องกับกรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ (2546:38) ที่กล่าวว่า มิติสัมพันธ์ (พื้นที่ / ระยะ) คือ ความสามารถในการต่อเข้าด้วยกัน การแยกออก การบรรจุ และการเทออกการสังเกตสิ่งต่าง ๆ และสถานที่จากมุมมองที่ต่าง ๆ กัน

ทั้งนี้การที่ผลการวิจัยมีการพัฒนาสูงกว่าก่อนการทดลอง เป็นผลเนื่องมาจากการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นกิจกรรมที่ทำให้เด็กปฐมวัยได้เรียนรู้จากกิจกรรมที่หลากหลาย และเป็นกิจกรรมที่เปิดโอกาสให้เด็กเกิดการเรียนรู้จากการลงมือกระทำ ซึ่งสอดคล้องกับ (กระทรวงศึกษาธิการ 2546 : ความนำ) ที่กล่าวไว้ว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้จากการใช้ประสาทสัมผัสทั้งห้า โดยการได้สำรวจ เล่น ทดลอง ค้นพบด้วยตนเอง ได้มีโอกาสคิดแก้ปัญหา เลือกลง ตัดสินใจ ใช้ภาษาสื่อความหมาย คิดริเริ่มสร้างสรรค์ และอยู่ร่วมกับผู้อื่นอย่างมีความสุข ดังนั้นกล่าวได้ว่า เด็กปฐมวัยเรียนรู้โดยผ่านการกระทำและการกระทำนั้นจะแฝงอยู่ในกิจกรรมการจัดประสบการณ์ ฉะนั้นการจัดประสบการณ์การเรียนการสอนของเด็กปฐมวัย จึงควรจัดเป็นกิจกรรมโดยอาศัยการร่วมปฏิบัติจริงในกิจกรรมของเด็ก เพื่อเป็นการพัฒนาพัฒนาการด้านต่าง ๆ ให้กับเด็กพร้อมกับพัฒนาให้เด็ก กู้จักคิด เกิดการรับรู้และเรียนรู้ด้วยตนเอง นอกจากนี้ พรพิไล เลิศวิชา (2550: 81) ยังกล่าวว่า กระบวนการเรียนรู้ในการเคลื่อนไหว ยังจะช่วยพัฒนาการเรียนรู้เกี่ยวกับมิติ ระยะ ทิศทาง เวลา ความเร็ว แรง ที่ว่าง พื้นที่ ฯลฯ ซึ่งการรับรู้นี้เป็นรากฐานสำคัญของการเรียนรู้ตนเอง ทำให้เด็กเป็นตัวของตัวเอง และเป็นพื้นฐานความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ การที่จะสอนความรู้เรื่องมิติ ระยะ ทิศทาง เวลา ซึ่งเป็นสิ่งที่อยู่ในด้านมิติสัมพันธ์ โดยการบอกจดย่างเดียวเด็กไม่สามารถเข้าใจ และปฏิบัติได้ เพราะการรับรู้เหล่านี้ต้องมาจากการได้ลงมือปฏิบัติจริง เด็กจึงจะพัฒนาความคิดนามธรรมขึ้นมาในขณะที่เรียนได้

3. ข้อเสนอแนะ

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษา ดังนี้

3.1 ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

3.1.1 ครูควรศึกษาการใช้เครื่องดนตรีที่ประกอบในการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านจังหวัดเพชรบูรณ์

3.1.2 ครูควรฝึกร้องเพลงให้เข้ากับจังหวะและทำนองเพลงเพื่อความสะดวกในการจัดกิจกรรมกับเด็กปฐมวัย

3.1.3 การจัดเตรียมวัสดุอุปกรณ์และเครื่องดนตรีควรมีขนาดที่เหมาะสม มีหลากหลายประเภท และมีจำนวนที่พอเหมาะกับจำนวนเด็ก

3.2 ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

3.2.1 ควรมีการศึกษาความสามารถด้านมิติสัมพันธ์ของเด็กปฐมวัยจากการทำกิจกรรมอื่นๆ เช่น ขงเล่นพื้นบ้าน การละเล่นพื้นบ้าน และนิทานพื้นบ้าน

3.2.2 ควรมีการศึกษาผลการจัดกิจกรรมการเคลื่อนไหวประกอบเพลงพื้นบ้านที่มีต่อทักษะพื้นฐานด้านอื่นๆ เช่น ด้านคณิตศาสตร์ ด้านวิทยาศาสตร์ และด้านภาษา เป็นต้น

3.2.3 ควรนำเพลงพื้นบ้านในภาคอื่น ๆ เช่น ภาคอีสาน ภาคเหนือ ภาคใต้ และภาคกลางมาใช้ประกอบการเคลื่อนไหว โดยเฉพาะครูที่อาศัยอยู่ในแต่ละภาคควรประยุกต์เพลงในภาคมาใช้เพราะเด็ก ๆ จะคุ้นเคยกับเพลงพื้นบ้านของตนอยู่แล้ว

3.2.4 ควรนำเพลงอื่น ๆ เช่น เพลงบรรเลง เพลงพื้นบ้านของประเทศเพื่อนบ้าน ในเขตอาเซียน และเพลงร่ำวงมาตรฐาน มาใช้ประกอบการเคลื่อนไหว เพื่อพัฒนาทักษะและพัฒนาร่างกายต่าง ๆ ให้กับเด็กปฐมวัย